

Protokollsutdrag

Sammanträdestid 2020-12-22 kl. 09:00-18:00

Plats Sessionssalen i Rådhuset och digitalt

Beslutande ledamöter
Katrín Stjernerfeldt Jammeh (S) (Deltar digitalt)
Nicola Rabi (M) (Deltar digitalt)
Magnus Olsson (SD) (Deltar digitalt)
Andréas Schönström (S) (Deltar digitalt)
Peter Ollén (M) (Deltar digitalt)
Frida Trollmyr (S) (Deltar digitalt)
Stefan Robert Plath (SD) (Deltar digitalt)
Simon Chrisander (L) (Deltar digitalt)
Anders Rubin (S) (Deltar digitalt)
Josefin Anselmsson Borg (M) (Deltar digitalt)
Gunilla Ryd (V) (Deltar digitalt)
Anton Sauer (C) (Deltar digitalt)
Carina Nilsson (S) (Ordförande)
Lars-Johan Hallgren (SD) (Deltar digitalt)
David Blomgren (M) (Deltar digitalt)
Elin Kramer (S) (Deltar digitalt)
Anders Pripp (SD) (Deltar digitalt)
Helena Grahn (M)
Anders Andersson (V) (Deltar digitalt)
Mubarik Mohamed Abdirahman (S) (Deltar digitalt)
Sara Wettergren (L) (Deltar digitalt)
Stefana Hoti (MP) (Deltar digitalt)
Ilmar Reepalu (S) (Deltar digitalt)
Farishta Sulaiman (M) (Deltar digitalt)
Sadiye Altundal (V) (Deltar digitalt)
Nima Gholam Ali Pour (SD) (Deltar digitalt)
Sofia Hedén (S) (Deltar digitalt)
Kay Lennart Victorin (C) (Deltar digitalt)
Håkan Fäldt (M) (Deltar digitalt)
Björn Gudmundsson (S) (Vice ordförande)
Jörgen Grubb (SD) (Deltar digitalt)
Emma-Lina Johansson (V) (Deltar digitalt)
Roko Kursar (L) (Deltar digitalt)
Juan-Tadeo Espitia (S) (Deltar digitalt)
Helena Nanne (M) (Deltar digitalt)
Lisbeth Persson Ekström (SD) (Deltar digitalt)
Måns Berger (MP) (Deltar digitalt)
Eva Ann-Britt Sjöstedt (S) (Deltar digitalt)

Underskrifter

Sekreterare
Daniel Svartek

Ordförande
Carina Nilsson

Justerande
Eva Bertz
Helena Grahn

	Anders Skans (V) (Deltar digitalt)
	Arwin Sohrabi (S) (Deltar digitalt)
	Tony Rahm (M) (Deltar digitalt)
	Anders Olin (SD) (Deltar digitalt)
	John Eklöf (M) (Deltar digitalt)
	Jan Olsson (S) (Deltar digitalt)
	Eva Hallén (SD) (Deltar digitalt)
	Eva Christina Bertz (L)
	Susanne Jönsson (S) (Deltar digitalt)
	Charlotte Bossen (C) (Deltar digitalt)
	Anja Nordberg Sonesson (M) (Andre vice ordförande)
	Rickard Åhman Persson (SD) (Deltar digitalt)
	Harris Cheema (S) (Deltar digitalt) ersätter Sedat Arif (S)
	Sanna Axelsson (S) (Deltar digitalt) ersätter Rose-Marie Carlsson (S)
	Nils Anders Nilsson (S) (Deltar digitalt) ersätter Dündar Güngör (S)
	Peter Johansson (S) (Deltar digitalt) ersätter Christina Wessling (S)
	Mats Sjölin (S) (Deltar digitalt) ersätter Carina Svensson (S)
	Linda Obiedzinski (M) (Deltar digitalt) ersätter Torbjörn Tegnhammar (M)
	Darko Simic (M) (Deltar digitalt) ersätter John Roslund (M)
	Michael Hård af Segerstad (SD) (Deltar digitalt) ersätter Anna Isaksson (SD)
	Boel Petterson (V) (Deltar digitalt) ersätter Hanna Kristina Thomé (V)
	Showan Shattak (V) (Deltar digitalt) ersätter Daniel Sestrajcic (V)
	Janne Grönholm (MP) (Deltar digitalt) ersätter Mohamed Yassin (MP)
Övriga närvarande	Daniel Svartek (Sekreterare)
	Johanna Härdig (Administrativ sekreterare)
	Pernilla Mesch (Administrativ sekreterare)
	Jonas Rosenkvist (Avdelningschef)
	Martin Fransson (Kanslichef)
	Magdalena Bondeson (Sektionschef)
	Mikael Hellman (Videoansvarig)
Utses att justera	Eva Bertz
	Helena Grahn
Justeringen	2021-01-13
Protokollet omfattar	§292

§ 292 Återrapportering Budgetuppdrag 2019 – Förslag strategi för klimatneutralt byggande 2030

STK-2019-1725

Sammanfattning

I Malmö stads budget 2019 gav kommunfullmäktige i uppdrag till stadsbyggnadsnämnden att, tillsammans med berörda nämnder, ta fram en strategi för klimatneutralt byggande. Stadsbyggnadsnämnden redovisar i detta ärende ett förslag på strategi för klimatneutralt byggande till kommunfullmäktige för godkännande.

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. Kommunfullmäktige godkänner stadsbyggnadsnämndens redovisning av uppdraget att, tillsammans med berörda nämnder, ta fram en strategi för klimatneutralt byggande som nämnden fick av kommunfullmäktige i samband med Malmö stads budget 2019.

Beslutsgång

Simon Chrisander yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

John Eklöf yrkar att ärendet återremitteras till stadsbyggnadsnämnden i syfte att komplettera ärendet med en kostnadsanalys för att säkerställa att de klimatåtgärder som omfattas av strategin är kostnadseffektiva i förhållandet till nyttan och inte riskerar att leda till otillbörliga lokalkostnader för berörda nämnder.

Anders Olin yrkar avslag på kommunstyrelsens förslag.

Gunilla Ryd yrkar bifall till V:s reservation i kommunstyrelsen (att kompetensen om klimatneutralt byggande ska finnas hos servicenämnden).

Stefana Hoti yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag med tilläggs punkten att kommunfullmäktige beslutar att anta den redovisade strategin.

Sofia Hedén yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag, avslag på återremissyrkandet och avslag på Stefana Hotis tilläggsyrkande.

Kay Wictorin yrkar i första hand bifall till John Eklöfs återremissyrkande och i andra hand bifall till C:s reservation i kommunstyrelsen (att kompetensen om klimatneutralt byggande ska finnas hos servicenämnden).

Anders Skans yrkar bifall till Stefana Hotis tilläggsyrkande.

Ordföranden ställer först återremissyrkandet under proposition, bifall mot avslag, och finner att kommunfullmäktige beslutat att ärendet ska avgöras idag.

Ordföranden ställer sedan kommunstyrelsens förslag mot Anders Olins avslagsyrkande och Gunilla Ryds m.fl. yrkande och finner att kommunfullmäktige beslutat i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Ordföranden ställer slutligen Stefana Hotis tilläggsyrkande under proposition, bifall mot avslag, och finner att kommunfullmäktige beslutat i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Reservationer och särskilda yttranden

Mot kommunfullmäktiges beslut anmäler *Måns Berger* (MP) gruppreservation

Mot kommunfullmäktiges beslut anmäler *Anders Skans* (V) gruppreservation.

Mot kommunfullmäktiges beslut anmäler *Håkan Fäldt* (M) gruppreservation.

Mot kommunfullmäktiges beslut anmäler *Charlotte Bossen* (C) gruppreservation.

Mot kommunfullmäktiges beslut anmäler *Magnus Olsson* (SD) gruppreservation.

Beslutet skickas till

Malmö stads samtliga nämnder

Malmö stads helägda bolag

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut KS 201209 §409 med Reservation (M), (C), (V) och (SD) och Muntlig reservation (MP)
- Förslag till beslut KSAU 201130 §709 med Muntlig reservation (M)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 201130 Återrapportering Budgetuppdrag 2019 – Förslag strategi för klimatneutralt byggande 2030
- Återrapportering Budgetuppdrag 2019 – Förslag strategi för klimatneutralt byggande 2030
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 200923 § 272 med Reservation (M+C)
- Tjänsteskrivelse från stadsbyggnadsnämnden
- Yttrande - Överförmyndarnämnden (SBN-2019-190-28.1)
- Yttrande - Tekniska nämnden (SBN-2019-190-20.1)
- Yttrande - Servicenämnden (SBN-2019-190-21.3)
- Yttrande - MKB Fastighets AB (SBN-2019-190-27.1)
- Yttrande - Miljönämnden (SBN-2019-190-29.1)
- Yttrande - Kulturnämndens arbetsutskott (SBN-2019-190-18.1)
- Yttrande - Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- Yttrande - Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (SBN-2019-190-22.1)
- Yttrande - Grundskolenämnden (SBN-2019-190-24.1)
- Yttrande - Förskolenämnden (SBN-2019-190-31.1)
- Yttrande - Funktionsstödsnämnden (SBN-2019-190-23.1)
- Yttrande - Fritidsnämnden (SBN-2019-190-25.2)
- Yttrande - Arbetsmarknads- och socialnämnden (SBN-2019-190-26.1)
- Protokollsutdrag §227 TN inkl särskilt yttrande MP, SD. Reservation V
- Protokollsutdrag §189 ASN inkl reservation SD (SBN-2019-190-26.2)

- Protokollsutdrag §108 MN inkl särskilt yttrande från M och SD (SBN-2019-190-29.3)
- Protokollsutdrag §99 GN inkl särskilt yttrande SD. Reservation C och M (SBN-2019-190-24.2)
- Protokollsutdrag §90 Överförmyndarnämnden(SBN-2019-190-28.2)
- Protokollsutdrag §84 FSN inkl särskilt yttrande SD (SBN-2019-190-23.2)
- Protokollsutdrag §82 HVON Remiss om förslag till Strategi för klimatneutralt byggande 2030(2047354) (0)_TMP
- Protokollsutdrag §79 Förskolenämnden inkl särskilt yttrande V och SD. Reservation C (SBN-2019-190-31.3)
- Protokollsutdrag §78 Servicenämnden
- Protokollsutdrag §77 GYVN inkl särskilt yttrande SD. Reservation (C+M)
- Protokollsutdrag §75 stadsrevisionen(SBN-2019-190-19.1)
- Protokollsutdrag §66 Kulturnämndens arbetsutskott
- Protokollsutdrag § 89 Fritidsnämnden(SBN-2019-190-25 (1))

Återrapportering Budgetuppdrag 2019 – Förslag strategi för klimatneutralt byggande 2030

Sammanfattning

Enligt beslut om Miljöprogram Malmö stad 2009–2020 i kommunfullmäktige december år 2009 ska Malmö stad vara Sveriges klimatsmartaste stad. Likaså har Malmö stad skrivit under både Parisavtalet år 2015 samt FN:s agenda 2030 och därtill även, via klimatkommunerna, skrivit under den nationella färdplanen för bygg- och anläggningssektorn. Genom underskrifterna har Malmö stad lovat att dessa mål ska integreras i stadens verksamheter och ansvarsområden. Det innebär att det ställs tydliga krav på att staden behöver agera nu. Bygg- och anläggningssektorns aktörer verksamma i Malmö har svarat upp mot stadens miljö- och klimatmål genom branschens LFM30-initiativ med målfokus på 50% minskade utsläpp år 2025, 0% utsläpp år 2030 och därefter klimatpositivt byggande (upptag av växthusgaser) år 2035.

Inom ramen för Malmö stads Budget 2019 har stadsbyggnadsnämnden, tillsammans med berörda nämnder (tekniska nämnden, miljönämnden samt servicenämnden), fått i uppdrag av kommunfullmäktige att fördjupa sig i klimatneutralt byggande och vad det kan innebära för staden. Bygg- och anläggningssektorn står idag för en femtedel av Sveriges klimatpåverkan. För att nå stadens ambitiösa klimatmål tas en strategi fram för klimatneutralt byggande. Uppdraget omfattar - utöver nybyggnation - även ombyggnation och renovering, anläggning samt infrastruktur. Med klimatneutralt byggande och förvaltning avses nettonollutsläpp av växthusgaser till atmosfären utifrån ett livscykelperspektiv.

Uppdraget lyder:

"Stadsbyggnadsnämnden, tillsammans med berörda nämnder, ska ta fram en strategi för klimatneutralt byggande."

Förvaltningarnas gemensamma förslag till strategi:

Malmö stad ska etablera ett arbetssätt där organisationen stegvis ökar sin klimateffektivitet i samband med upphandling, planering och byggande med sikte på att uppnå klimatneutralt Malmö år 2030.

Förvaltningarnas förslag till arbetssätt:

För att uppnå ett klimatneutralt Malmö år 2030 behöver staden arbeta inom flera områden såsom beställare, upphandlare, markägare, planerare, byggare och förvaltare. Ett sådant arbetssätt föreslås utgå från:

- Utgöra en del av stadens ordinarie verksamhet och nämndernas grunduppdrag samt deras styrning. Uppföljning ingår i ordinarie uppföljningsstruktur inom respektive nämnd.
- Organisatoriskt lärande
- Klimatneutrala incitament, initiativ, design och innovationer
- Samverkan med andra aktörer, exempelvis branschinitiativet LFM30

Bakgrund och nuläge

Inom ramen för Malmö stads Budget 2019 har stadsbyggnadsnämnden, tillsammans med berörda nämnder, fått i uppdrag av kommunfullmäktige att fördjupa sig i klimatneutralt byggande och vad det kan innebära för staden. Bygg- och anläggningssektorn står idag för mer än 20% av Sveriges totala miljöpåverkan. Malmö stad planerar för cirka 28 500 nya bostäder de närmsta 10–15 åren och därtill kommunal service samt infrastruktur. Därutöver tillkommer det befintliga beståndet med stora renoveringsbehov inom de närmsta åren samt stadens löpande drift- och förvaltning av byggnader och anläggningar.

De direkt berörda förvaltningarna (stadsbyggnadskontoret, fastighets- och gatukontoret, miljöförvaltningen samt serviceförvaltningen/stadsfastigheter) har gemensamt - utifrån uppdraget - fokuserat på hur Malmö stad, som beställare, upphandlare, markägare, planerare och byggare, kan möjliggöra för klimatneutralt byggande i staden.

Staden har att förehålla sig till Parisavtalet från år 2015, FN:s agenda 2030 från år 2015, Sveriges klimatpolitiska ramverk från år 2018, regeringsuppdraget Fossilfritt Sverige och de nationella färdplanerna, "Klimat- och energistrategi för Skåne" framtagen av Länsstyrelsen Skåne, Region Skåne och Kommunförbundet Skåne år 2018 samt Malmö stadens egna Miljöprogram gällande år 2009–2020.

Parallellt med regeringsuppdraget Fossilfritt Sverige har bygg- och anläggningsbranschen i Malmö (med stöttning av Malmö stad, Fossilfritt Sverige, Informationscentrum för hållbart byggande och Sveriges byggindustrier) tagit fram en lokal färdplan för aktörer aktiva i Malmö.

"Lokal Färdplan för en klimatneutral bygg- och anläggningssektor i Malmö 2030" (LFM30) presenterades på Urban Magma-konferensen i maj samt lanserades nationellt under Almedalsveckan i juli år 2019. Den lokala färdplanen har som mål att nå klimatneutralitet år 2030.

Utöver det lokala branschinitiativet aviserar regeringen för att det troligen kommer nationellt krav på klimatdeklaration med start år 2022. Klimatdeklarationerna i sig innebär ett ökat fokus på vad en byggnad har för klimatpåverkan utifrån produkttillverkning, transport och själva byggnationen.

I dag pågår ett stort förändringsarbete avseende klimatpåverkan inom bygg- och anläggningssektorn. Exempelvis har flera kommuner redan påbörjat sitt arbete för att nå de nationella klimatmålen, till exempel Stockholm, Göteborg, Helsingborg, Norrköping, Växjö, Skellefteå och Umeå med flera.

Inriktningen för uppdraget är att Malmö ska vara klimatneutralt år 2030. Klimatneutralt är fullt möjligt att nå, men kräver förutsättningar i form av kompetens, samverkan och engagemang över tid. De gemensamma diskussionerna mellan de berörda förvaltningarna har under vår och tidig höst lett fram till att det har identifierats ett antal konkreta områden att arbeta vidare med, till exempel:

- Upphandlingskriterier inom bygg- och anläggning ses över.
- Innovativa pilotprojekt inom bygg- och anläggning kan genomföras för att kunna pröva nya innovativa byggmetoder och nya arbetssätt.
- Staden kan se över hur urvalskriterier och prospekt kan användas i samband med markanvisningar.
- Staden kan möjliggöra och underlätta för klimatneutralt byggande inom stadsplaneringens olika processer.
- Generellt behövs en kunskaps- och kompetenshöjning hos alla berörda förvaltningar inklusive de beställande förvaltningarna.

Förslag till strategi

Utifrån kommunfullmäktiges uppdrag och med tanke på de mål som finns och den förflyttning som redan pågår, både internationellt och nationellt, föreslår förvaltningarna att:

Malmö stad ska etablera ett arbetssätt där organisationen stegvis ökar sin klimateffektivitet i samband med upphandling, planering och byggande med sikte på att uppnå klimatneutralt Malmö år 2030.

Förslag till arbetssätt

För att uppnå ett klimatneutralt Malmö år 2030 behöver staden arbeta inom flera områden såsom upphandling, som beställare, som markägare, planerare, byggare och förvaltare. Ett sådant arbetssätt föreslås utgå från:

- Utgöra en del av stadens ordinarie verksamhet och nämndernas grunduppdrag samt deras styrning. Uppföljning ingår i ordinarie uppföljningsstruktur inom respektive nämnd.
- Organisatoriskt lärande
- Klimatneutrala incitament, initiativ, design och innovationer
- Samverkan med andra aktörer, exempelvis branschinitiativet LFM30

Stadens arbete skulle till exempel kunna offentliggöras för stadens medarbetare, Malmös medborgare och aktörer vid en årlig sammankomst likt Miljölägesdagen (som idag är en del av uppföljningen av stadens Miljöprogram) eller kopplas till liknande befintliga sammanhang.

Ekonomiska konsekvenser

Men, det kommer att krävas innovativa metoder och processer samt nya kompetenser för att nå klimatneutralitet i Malmö år 2030. Strategin understödjer en successiv omställning med ett lärande arbetssätt och gemensam översyn av beslutsordningen samlat i en större kontext. Det i sig innebär ett initialt ökat resursbehov. Vi vet inte idag om klimateffektivt och klimatneutralt byggande innebär förändrade kostnader på lång sikt, men ett rimligt antagande är att utveckling av nya arbetssätt och kompetenser åtminstone till en början är förknippat med ett ökat behov av resurser och merkostnader.

Klimatomställningen, både i Sveriges kommuner och i bygg- och anläggningsbranschen i stort, går snabbt idag. Tjänster och produkter med allt högre grad av klimatneutralitet utvecklas ständigt. Ju större efterfrågan på dessa är desto snabbare drivs både innovationsförmågan och konkurrenskraftiga priser fram. Det är därför i nuläget svårt att bedöma vilka exakta kostnader som klimatomställningen i stadens bygg- och anläggning kan innebära och var dessa kostnader i så fall kan uppstå.

Det som är klart är att det kommer att behövas en generell kunskaps- och kompetenshöjning inom stadens berörda förvaltningar, vilket kan leda till kostnader i form av utbildning och personella resurser. En fördjupad ekonomisk analys behöver hanteras av respektive nämnd och dess verksamhet. Utrymme behöver också ges för en bredare politisk diskussion utifrån en helhetssyn på stadens utveckling.

Definition klimatneutralt

Definitionen av klimatneutralt är nettonollutsläpp av växthusgaser till atmosfären.

Källa: Fossilfritt Sverige, 2018, Färdplan för fossilfri konkurrenskraft, Bygg- och anläggningssektorn samt Branschinitiativet Lokal färdplan för Malmö 2030 (LFM30), 2019

Det innebär att de utsläpp som sker ska kunna tas upp av det ekologiska kretsloppet, kolinlagring i material eller med tekniska lösningar och därmed inte bidra till växthuseffekten.

Källa: Branschinitiativet Lokal färdplan för Malmö 2030 (LFM30), 2019

Datum

2020-11-23

Vår referens

Magnus Persson

Planeringssekreterare

Magnus.Persson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Återrapportering Budgetuppdrag 2019 – Förslag strategi för klimatneutralt byggande 2030 STK-2019-1725

Sammanfattning

I Malmö stads budget 2019 gav kommunfullmäktige i uppdrag till stadsbyggnadsnämnden att, tillsammans med berörda nämnder, ta fram en strategi för klimatneutralt byggande. Stadsbyggnadsnämnden redovisar i detta ärende ett förslag på strategi för klimatneutralt byggande till kommunfullmäktige för godkännande.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige godkänner stadsbyggnadsnämndens redovisning av uppdraget att, tillsammans med berörda nämnder, ta fram en strategi för klimatneutralt byggande som nämnden fick av kommunfullmäktige i samband med Malmö stads budget 2019.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse från stadsbyggnadsnämnden
- Återrapportering Budgetuppdrag 2019 – Förslag strategi för klimatneutralt byggande 2030
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 200923 § 272 med Reservation (M+C)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 201130 Återrapportering Budgetuppdrag 2019 – Förslag strategi för klimatneutralt byggande 2030
- Protokollsutdrag § 89 Fritidsnämnden(SBN-2019-190-25 (1)
- Protokollsutdrag §66 Kulturnämndens arbetsutskott
- Protokollsutdrag §75 stadsrevisionen(SBN-2019-190-19.1)
- Protokollsutdrag §77 GYVN inkl särskilt yttrande SD. Reservation (C+M)
- Protokollsutdrag §78 Servicenämnden
- Protokollsutdrag §79 Förskolenämnden inkl särskilt yttrande V och SD. Reservation C (SBN-2019-190-31.3)
- Protokollsutdrag §82 HVON Remiss om förslag till Strategi för klimatneutralt byggande 2030(2047354) (0)_TMP
- Protokollsutdrag §84 FSN inkl särskilt yttrande SD (SBN-2019-190-23.2)
- Protokollsutdrag §90 Överförmyndarnämnden(SBN-2019-190-28.2)
- Protokollsutdrag §99 GN inkl särskilt yttrande SD. Reservation C och M (SBN-2019-190-

24.2)

- Protokollsutdrag §108 MN inkl särskilt yttrande från M och SD (SBN-2019-190-29.3)
- Protokollsutdrag §189 ASN inkl reservation SD (SBN-2019-190-26.2)
- Protokollsutdrag §227 TN inkl särskilt yttrande MP, SD. Reservation V
- Yttrande - Arbetsmarknads- och socialnämnden (SBN-2019-190-26.1)
- Yttrande - Fritidsnämnden (SBN-2019-190-25.2)
- Yttrande - Funktionsstödsnämnden (SBN-2019-190-23.1)
- Yttrande - Förskolenämnden (SBN-2019-190-31.1)
- Yttrande - Grundskolenämnden (SBN-2019-190-24.1)
- Yttrande - Gymnasia- och vuxenutbildningsnämnden (SBN-2019-190-22.1)
- Yttrande - Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- Yttrande - Kulturnämndens arbetsutskott (SBN-2019-190-18.1)
- Yttrande - Miljönämnden (SBN-2019-190-29.1)
- Yttrande - MKB Fastighets AB (SBN-2019-190-27.1)
- Yttrande - Servicenämnden (SBN-2019-190-21.3)
- Yttrande - Tekniska nämnden (SBN-2019-190-20.1)
- Yttrande - Överförmyndarnämnden (SBN-2019-190-28.1)

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-03-30

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-11-30

Kommunstyrelsen 2020-12-09

Kommunfullmäktige 2020-12-22

Beslutet skickas till

Malmö stads samtliga nämnder

Malmö stads helägda bolag

Ärendet

I Malmö stads budget 2019 gav kommunfullmäktige i uppdrag till stadsbyggnadsnämnden att, tillsammans med berörda nämnder, ta fram en strategi för klimatneutralt byggande. Stadsbyggnadsnämnden beslutade den 23 september 2020 att överlämna förslag på *Strategi för klimatneutralt byggande 2030* till kommunfullmäktige för godkännande.

Bakgrund

Strategi för klimatneutralt byggande har tagits fram för att kunna uppnå stadens ambitiösa klimatmål. Strategin fokuserar på att utveckla stadens arbetssätt i utvecklingen av en klimatneutral bygg och anläggningssektor i Malmö. Bygg- och anläggningssektorn står idag för mer än 20 % av Sveriges totala miljöpåverkan. Malmö stad planerar för cirka 28 500 nya bostäder de närmsta 10–15 åren och därtill kommunal service samt infrastruktur. Därutöver tillkommer det befintliga beståndet med stora renoveringsbehov inom de närmsta åren, samt stadens löpande drift- och förvaltning av byggnader och anläggningar.

Föreliggande förslag tar utgångspunkt i Malmö stads miljöprogramms övergripande målsättning om att Malmö ska bli Sveriges klimatsmartaste stad 2030. Ambitionen är också att strategin ska stödja genomförandet av intentionerna i stadens nuvarande och kommande styrdokument såsom

översiktsplan, energistrategi, trafik- och mobilitetsplan och kretsloppsplan. Arbetet är förankrat i de 17 globala målen och Agenda 2030 för en hållbar utveckling, samt de nationella åtagandena inom det nationella klimatpolitiska ramverket. Arbetet beaktar också den regionala klimat- och energistrategin för ett klimatneutralt Skåne 2030 och den nationella färdplanen för bygg- och anläggningssektorn. I samband med detta har bygg- och anläggningsbranschen i Malmö, med stöttning av Malmö stad, tagit fram en lokal färdplan för aktörer aktiva i Malmö. Den lokala färdplanen har som mål att nå klimatneutralitet år 2030.

För framtagandet av föreliggande strategi tillsattes en arbetsgrupp med tjänstepersoner från de direkt berörda förvaltningarna fastighet- och gatukontoret, stadsbyggnadskontoret, miljöförvaltningen och serviceförvaltningen. Arbetsgruppen har specifikt fokuserat på hur Malmö stad, som beställare, upphandlare, markägare, planerare och byggare, kan möjliggöra för att Malmö ska vara klimatneutralt år 2030. Stadsbyggnadsnämnden redovisade upplägget för framtagande till kommunstyrelsen den 13 november 2019 (STK-2019-759).

Remissinstansernas yttrande

Stadsbyggnadsnämnden beslutade att föreslå kommunstyrelsen att inför åiterrapporteringen till kommunfullmäktige bereda ärendet genom en remiss för att klimatomställningen skulle ges möjligheten att utgå från ett helhetsansvar för stadens utveckling. Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade att skicka, utan eget ställningstagande, stadsbyggnadsnämndens förslag till strategi för klimatneutralt byggande till Malmö stads nämnder och helägda bolag med svar till stadsbyggnadsnämnden senast den 30 juni 2020.

Följande instanser inkom med yttranden till stadsbyggnadsnämnden: *tekniska nämnden, service-nämnden, miljönämnden, kulturnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, valnämnden, stadsrevisionen, överförmyndarnämnden, funktionsstödsnämnden, grundskolenämnden, fritidsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, MKB fastighets AB, och förskolenämnden* (se stadsbyggnadsnämndens tjänsteskrivelse). *Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden* yttrande inkom till kommunstyrelsen. *Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens* synpunkter är överlag samstämmiga med ett flertal nämnders yttrande. Därmed anses samtliga inkomna yttranden ha beaktats i framtagandet av strategin inför politisk beredning och beslut. Remissvaren återfinns i sin helhet som bilagor till ärendet.

Sammanställning av inkomna synpunkter

Sammanfattningsvis ställer sig samtliga yttrande remissinstanser positiva till föreslagen strategi med syfte att Malmö stad ska etablera ett arbetssätt där organisationen stegvis ökar sin klimateffektivitet i samband med upphandling, planering och byggande. Detta med sikte på att uppnå klimatneutralt Malmö år 2030. Remissinstansernas mest framträdande synpunkterna berör frågor gällande roller, ansvar och ekonomiska konsekvenser angående klimatsmart byggande.

Ett flertal remissinstanser framhåller vikten av en tydlig ansvars- och rollfördelning mellan beställare, upphandlare, markägare, planerare, byggare och förvaltare. Det generella ansvaret kring olika delar av lokalförsörjningen bör spela roll även för området klimatneutralt byggande. Det framkommer också ett behov av att nämnder som besitter fördjupad kunskap i klimatneutralt byggande ska utgöra stöd till de beställande nämnderna i det fortsatta arbetet.

En annan central fråga som ett flertal remissinstanser lyfter, utifrån sin roll som beställande nämnd, är att eventuella merkostnader till följd av klimatneutralt byggande bör fördelas på ett sätt som inte enbart belastar slutkunden. Här nämns exempelvis att den ekonomiska resursför-

delningsmodellen i staden behöver ta hänsyn till höga miljöambitioner som i slutändan finansieras genom hyresgästens hyreskostnad och ersätta nämnderna med motsvarande summa. Nedan ges en generell sammanfattning av inkomna yttranden.

Förslag till strategi

Utifrån kommunfullmäktiges uppdrag och med tanke på de mål som finns och den förflyttning som redan pågår, både internationellt och nationellt, föreslår strategin att:

”Malmö stad ska etablera ett arbetssätt där organisationen stegvis ökar sin klimateffektivitet i samband med upphandling, planering och byggande med sikte på att uppnå klimatneutralt Malmö år 2030.”

Förslag till arbetssätt

För att uppnå ett klimatneutralt Malmö år 2030 behöver staden arbeta inom flera områden såsom upphandling, som beställare, som markägare, planerare, byggare och förvaltare. Ett sådant arbetssätt föreslås utgå från:

- Stadens ordinarie verksamhet och nämndernas grunduppdrag samt deras styrning. Uppföljning ingår i ordinarie uppföljningsstruktur inom respektive nämnd.
- Organisatoriskt lärande.
- Klimatneutrala incitament, initiativ, design och innovationer.
- Samverkan med andra aktörer, exempelvis branschinitiativet LFM30.

Ekonomiska konsekvenser

I beredningen av föreliggande strategi har arbetsgruppen genomfört en ekonomisk konsekvensanalys. Analysen redovisar att det kommer att krävas innovativa metoder och processer samt nya kompetenser för att nå klimatneutralitet i Malmö år 2030. Strategin understödjer en successiv omställning med ett lärande arbetssätt och gemensam översyn av beslutsordningen samlad i en större kontext. Det i sin tur innebär ett initialt ökat resursbehov i form av utbildning och personella resurser på kort sikt.

Analysen framhåller att det pågår en omfattande klimatomställning i Sveriges kommuner och i bygg- och anläggningsbranschen. Tjänster och produkter med allt högre grad av klimatneutralitet utvecklas samtidigt som efterfrågan på klimatneutralt byggande ökar. Arbetsgruppen anser det därför svårt att bedöma vilka exakta kostnader som klimatomställningen i stadens bygg- och anläggning kan innebära och var dessa kostnader i så fall kan uppstå på längre sikt. Analysen framhåller därmed att en fördjupad ekonomisk analys behöver hanteras av respektive nämnd och dess verksamhet.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret ser positivt på att stadens nämnder och förvaltningar etablerar ett gemensamt arbetssätt där organisationen stegvis ökar sin klimateffektivitet i samband med upphandling, planering och byggande med syfte att uppnå klimatneutralt Malmö år 2030. Detta som en del i att uppnå kommunens ambitiösa klimatmål i stadens övergripande styrdokument. Det är även av vikt att föreslaget arbetssätt stödjer genomförandet av intentionerna i stadens nuvarande och kommande styrdokument såsom översiktsplan, energistrategi, trafik- och mobilitetsplan och kretsloppsplan.

Stadskontoret vill lyfta vikten av en tydlig ansvarsfördelning i genomförande utifrån de roller som strategin har identifierat: *beställare, upphandlare, markägare, planerare, byggare och förvaltare*. Detta

ställer krav på en välfungerande intern samverkan mellan Malmö stads berörda nämnder, förvaltningar och bolag. Den successiva omställningen av stadens bygg- och anläggning till klimatneutralitet 2030 kan i första hand anses åligga de entreprenadbeställande nämnderna service-nämnden och tekniska nämnden. Stadskontoret anser även att det finns behov av att de nämnder som besitter fördjupad kunskap i klimatneutralt byggande fortsättningsvis ska utgöra kompetensstöd till de funktionsbeställande nämnderna.

Med utgångspunkt i den ekonomiska konsekvensanalysen och remissinstansernas synpunkter vill stadskontoret framhålla att oavsett var eventuella kostnader uppstår är det av största vikt att aktivt arbeta för en god ekonomisk hushållning av de kommunala resurserna. Arbetet med klimatneutralt byggande ska följa rådande lagstiftning och eftersträva att ligga i linje med de nationella klimatmålen. Stadskontoret anser det även önskvärt om arbetet med *Strategi för klimatneutralt byggande* kopplar an till hur stadens lokalförsörjning utvecklas på sikt, samt vilka kostnadsminskningar och tidsbesparingar som kan genereras genom ett agilt arbetssätt och en lärande organisation för en successiv omställning till klimatneutralitet 2030.

Föreslaget arbetssätt behöver också utveckla en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av den successiva klimatomställningen som beskriver hur klimatneutral byggande påverkar Malmö stads verksamheter utifrån ett helhetsperspektiv. Inte minst med tanke på att strategins arbetssätt omfattar en stor del av stadens framtida fysiska utveckling i form av nyproduktion, förvaltning och renovering av både bostäder och kommunal service, samt infrastruktur.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör